महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९
सिदिङ्बा गाउँपालिका
ताप्लेजुङ

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (Vision)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था हुने ।

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (Mission)

देशमा स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने ।

(Provide Independent and Quality Audit Service to the Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

स्वतन्त्रता	(Independence)
निष्ठा	(Integrity)
पारदर्शिता	(Transparency)
जवाफदेहिता	(Accountability)
व्यावसायिकता	(Professionalism)

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखा कानुनबमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्यसमेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । उल्लिखित संवैधानिक तथा कानुनी व्यवस्था एंव नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा यस स्थानीय तहको २०७७/७८ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

स्रोत साधनको प्राप्ति र परिचालन सम्बन्धमा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिताका पक्षबाट विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रदान गर्नु तथा सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ ।लेखापरीक्षणमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा, कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जवाफदेहिता एवं पारदर्शिता, सेवा प्रवाहलगायतका विषयहरुको मूल्याङ्कन गरिएको छ ।

लेखापरीक्षणमा मूलतः आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण तथा स्रोत व्यवस्थापन, आय सङ्कलन, राजस्व छुट, बजेट अनुशासन, वर्षान्तको खर्च, खरिद व्यवस्थापन, अनुत्पादक तथा वितरणमुखी खर्च, योजना प्राथमिकीकरण, आयोजना छनोट, उपभोक्ता समितिबाट भएका निर्माण कार्य, दीर्घकालीन विकासका खाका तर्जुमालगायतका व्यहोरा औंल्याइएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट स्थानीय तहमा आवश्यक अनुभवी र दक्ष जनशक्तिको कमी रहेको, सेवा प्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, स्रोत, साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको यथार्थ रुपले अभिलेख नराखेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहनुका साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपर्दो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ। स्थानीय तहमा महालेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनउपर छलफल र बेरुजु फस्यौंटसम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा भएको देखिएन । लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरू सुधार गरी गत विगतका बेरुजु उपर आवश्यक कारबाही गरी वित्तीय अनुशासन हुने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बाबजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको छ । लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीबाट स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूसँग छलफलसमेत गरिएको छ। लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरू सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

टंकमणि शर्मा, दंगाल
महालेखापरीक्षक

२०७९ आषाढ

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
अनामनगर, काठमाडौं, नेपाल
Anamnagar, Kathmandu, Nepal

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय, प्रदेश नम्बर १

पत्र संख्याः २०७८।७९
च.नं. ४८६

मितिः २०७९।३।२४

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री अध्यक्षज्यू,
सिदिङ्वा गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय,
ताप्लेजुङ ।

कैफियतसहितको राय

हामीले सिदिङ्वा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरूको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असरबाहेक, पेस भएको २०७८ आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुनबमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. गाँउपालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा पूर्णरुपमा प्रयोग नगरी वित्तीय विवरण तयार गरेको छ।

२. लेखापरीक्षणबाट रू ३ करोड ५३ लाख ५४ हजार बेरुजु देखिएको छ। सोमध्ये प्राप्त प्रतिक्रियावाट रु ३ करोड ३८ लाख ५४ हजार फछ्र्यौट भई बाँकी बेरुजु रु १५ लाख कायम भएकोमा सोमध्ये प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू १ लाख ३ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रू १ लाख ७८ हजार हजार र पेश्की रु १२ लाख १९ हजार रहेको छ ।गाउँपालिकाको गत वर्ष ४ करोड २६ लाख ४५ हजार बेरुजु बाँकी रहेकोमा यसवर्ष समायोजन र सम्परीक्षणबाट फछ्र्यौट एवं यो वर्ष कायम भएको बेरुजु समेत हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजु ४ करोड ४१ लाख ४५ हजार रहेको छ । गाउँपालिकाको **बेरुजु वर्गीकरण र अद्यावधिक बेरुजु स्थिति यसैसाथ संलग्न छ ।**

३. गाउँपालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्तिको प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, असुली लक्ष्यअनुसार नभएको, कर्मचारीको दरबन्दीअनुसार पदपूर्ति नभएका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता नआएको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, वितरणमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेकोलगायतका व्यहोरा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएको छ।कार्यालयबाट सम्प्रेषित लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन यसको अङ्गको रुपमा रहेको छ ।

४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्कीबाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं ।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

वित्तीय विवरणउपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यबिधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडारहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ।गाउँ कार्यपालिका, अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत गाउँपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षणउपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्तीसमेतका कारण सारभूतरूपमा गलत आँकडारहित होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी रायसहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो।लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्यस्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुँदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विशेष वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभूतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ।

(पद्मप्रसाद आचार्य)
नायब महालेखापरीक्षक

Phone: 4258174, 4266034, A.G. Fax: 977-1-4268309, Fax: 977-1-4262798, Post Box:13328
Email : aag.mgmt@oagnep.gov.np,Info@oag.gov.np Website : www.oag.gov.np

सिदिङ्वा गाउँपालिका

बेरुजु बर्गिकरण (बिनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)
२०७७।७८

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
									असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम		अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजस्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती								
४९	१८	३५३५४	०	१३	३३८५४	४९	५	१५००	०	१७८	१०३	०	०	२८१	१२१९

अद्यावधिक बेरुजु स्थिति
२०७७।७८

(रु. हजारमा)

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्षको फछ्र्यौट	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
सिदिङ्वा गाउँपालिका ताप्लेजुङ	४७६४१	०	४९९६	४२६४५	०	१५००	४४१४५

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०७७/७८

कार्यालय र स्थान : सिदिङ्वा गाउँपालिका, ताप्लेजुङ , सिदिंङवा गाउँपालिका , ताप्लेजुङ

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	Rudra Prasad Begha	२०७८-९-२५	हाल सम्म कार्यरत
कार्यालय प्रमुख	Suman Lingden (Limbu)	२०७७-४-१	
लेखा प्रमुख	Birendra Sigdel	२०७७-४-१	
		बेरुजु रकम	१,५००,९३१

स्थानीय तह :

https://nams.oag.gov.np

गत बर्षको जिम्मेवारी		३,७२,६१,९१६	
आम्दानी		**खर्च**	
संघीय सरकारबाट अनुदान	२९,७३,२१,४२८	**चालु खर्च**	२४,४६,८४,५३८
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	१,७१,१८,०००	**पूँजीगत खर्च**	१०,३५,५९,१५३
राजश्व बाँडफाँट	५,२८,८४,९९७	**वित्तीय/अन्य व्यवस्था**	७,८४,७५,२४७
आन्तरिक आय	१९,३५,४९६		
अन्य आय	४,७७,१५,९१३		
कुल आय	४१,६९,७५,८३४	**कुल खर्च**	४२,६७,१८,९३८
बाँकी मौज्दात		२,७५,१८,८१२.०६	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१			स्थानीय संचित कोष : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६९ र ७२ बमोजिम यस गाउँपालिकाले वित्तिय हस्तान्तरणबाट प्राप्त अनुदान तथा सहयता, आन्तरिक आम्दानी र स्थानीय सरकारबाट सञ्चालन भएको आयोजनाहरु समेतको आयव्यय हिसाबको आर्थिक वर्ष २०७७।७८ को समग्र संचित कोषको संक्षिप्त अवस्था निम्नबमोजिम रहेको छ। एकीकृत आयव्यय विवरण २०७८।७८ सिदिङ्वा गाउँपालिका, ताप्लेजुङ	

सि.नं.	आयतर्फ			सि.नं.	व्ययतर्फ	
	विवरण	रकम	रकम		विवरण	रकम
१	गत वर्षको जिम्मेवारी		३७२६१९१६।	१	चालु खर्च	२४४६८४५३८।
	क) नगद			२	पूँजीगत खर्च	१०३५५९१५३।
	ख) बैंक			३	वित्तिय व्यवस्था भुक्तानी	
२	राजस्व (आन्तरिक आय)		५४८२०४९३।		क) ऋण भुक्तानी	
	क) आन्तरिक राजस्व	१९३५४९६			ख) ब्याज भुक्तानी	
	ख) राजस्व बाँडफाँड केन्द्र	५२८८४९९७			ग) अन्य भुक्तानी	
	ग) अन्य			४	लगानी	
३	वित्तिय हस्तान्तरण संघ		२९७३२१४२८		ऋण लगानी	

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय									बेरुजु रकम
					क) वित्तिय समानीकरण अनुदान	९६५०००००			शेयर लगानी			
					ख) सशर्त अनुदान	१९८४१२५२०			अन्य लगानी			
					ग) समपूरक अनुदान	२४०८९०८		५	धरौटी फिर्ता	८२६५७६।		
					घ) विशेष अनुदान			६	कोष खर्च	७६५०६४७।		
				४	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान		१७११८०००।	७	सामाजिक सुरक्षा संरक्षण	२८९१३०००।		
					क) वित्तिय समानीकरण अनुदान	७०१८०००		८	गरिवसंग विश्वेश्वर	७०३३५०।		
					ख) सशर्त अनुदान	१०००००		९	स्था॰पू॰वि॰साझेदारी कार्यक्रम	३८७४८४४।		
					ग) समपुरक अनुदान	१०००००००		१०	शसर्त अनुदान फिर्ता	३६५०६८३०।		
				५	गरिवसंग विश्वेश्वर		७०३३५०	११				
				६	सामाजिक सुरक्षा संरक्षण		२८९१३०००	१२	वैक मौज्दात	२७५१८८१२।०६		
				७	जि स स अनुदान		२४०००००		मुल संचित कोष	१०६१३६८५।		
				८	प्रकोप व्यवस्थापन कोष		४२१५२६८		संचित कोष चालु	६३७५४९१।		
				९	स्था॰पू॰वि॰साझेदारी कार्यक्रम		३८७४८४४		संचित कोष पुँजिगत	८१७८०९५।		
				१०	मर्मत सम्भार कोष		४८५८४०३		धरौटी मौज्दात	८१२७०३।५८।		
				११	धरौटी आय		१४७०२१८		मर्मत सम्भार कोष	८५३७८।०७		

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय									बेरुजु रकम
				१२	सडक बोर्ड नेपाल		१२८०८३०		प्रकोप व्यवस्थापन कोष	१४५३४५९।४१		
					जम्मा		४५४२३७७५०		जम्मा	४५४२३७७५०		

परिचय – स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले यस गाउपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह–अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु गाउपालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस गाउपालिका अन्तर्गत ७ वडा, ३८ सभा सदस्य, २०६ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा १२०९९ जनसंख्या रहेको छ ।

लेखापरिक्षणमा पेश भएको श्रेस्ता तथा आर्थिक कारोबारहरुको जोखिम विश्लेषण, लेखापरीक्षण नीति, मापदण्ड, व्यवस्थापन प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, व्यवसायिक लेखापरीक्षणका असल अभ्यासको आधारमा तयार गरीएको स्वीकृत लेखापरीक्षण योजना, कार्यक्रम र लेखापरीक्षणको विधि अनुसार लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी लेखापरीक्षणको निष्कर्ष सहित प्रतिवेदन जारी गर्नु हो भने आर्थिक कारोबार र वित्तीय विवरणको शुद्धताको जिम्मेवारी व्यवस्थापन पक्षको रहेको छ । उक्त आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी देखिएका व्यहोराहरु उपर मिती २०७८।६।६ मा व्यवस्थापनसँग छलफल गरी कायम भएका व्यहोराहरु निम्न अनुसार छन् :

खापरीक्षणको क्रममा असुली भइ भौचर प्राप्त भएको छ । रु

सि न	व्यहोरा	असुली रकम
१	दोहोरो निकासा	६६००००।

वित्तीय विवरण – स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले प्रत्येक वर्षको साउन एक गतेदेखि आगामी वर्षको असार मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष कायम गरी आय र व्यवयको हिसाव राख्नुपर्दछ । सोही ऐनको दफा ६९ मा तोकीय अनुसार गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो आर्थिक कार्य प्रणालीको व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा देहाय बमोजिम छन्

• स्थानीय तहले संचित कोषमा गत विगतको बाँकी यस वर्ष प्राप्त रकम र संचित कोषवाट भएको खर्च स्पष्ट देखिने गरी खाता राखेको छैन .

• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२(२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस गाउपालिकाले

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			२०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको NEPSAS Based ढाँचामा प्रतिवेदन तथा लेखाङ्कन गरेको पाईएन । त्यसैले तोके बमोजिमका वित्तीय विवरणहरु तथा खाताहरु अद्यावधिक गरी आय र व्ययको वास्तविक स्थिति देखिने गरी लेखांकन गर्नुपर्दछ ।	
२			**बैक हिसाव मिलान नगरेको** स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ७६।२। बमोजिम स्थानीय तहले आफनो कारोबारको लेखा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको सिफारीसमा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको ढाँचामा राखनुपर्ने उल्लेख छ । सो बमोजिम मासिक रुपमा स्रेस्ता र बैक खाताको हिसाब मिलान विवरण तयार गर्नुपर्नेमा स्थानीय तहले संचालन गरेको देहायबमोजिमको खाताको खाताको बैक हिसाव मिलान विवरण तयार नगरेको कारण निम्नानुसार फरक पर्न गएकोले बैक हिसाब मिलान विवरण तयार गर्नूपर्ने ।	

सिन	खाताको नाम	श्रेस्ता अनुसार बाँकी	वैक स्टेटमेण्ट अनुसार	फरक
१	मुल संचित कोष	१०६१३६८५।	१०६१३६८५।	०
२	संचित कोष	४६६०८६५।६३	६३७५४९१।	१७१४६२५।३७
३	संचित कोष पुँजिगत	६६७८६८६।४०	८१७८०९५।	१४९९४०८।६०
४	धरौटी	८१२७०३।५८	८१२७०३।५८	०
५	मर्मत सम्भार कोष	८५३७८।	८५३७८।	०
६	प्रकोप व्यवस्थापन कोष	१४५३४५९।	१४५३४५९।	०
				३२१४०३३।९७

३			**आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाईएन। यस सम्वन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु तपशिल वमोजिम रहेका छन ।	

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन 2074 को दफा 11 अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाईएन । • आर्थिक सहायता र औषधी उपचारको रकम वितरण गर्दा सो सम्बन्धि कार्यविधि बनाएर मात्र गर्नु पर्नेमा गरेको देखिएन । • गाउपालिकाले एक आर्थिक वर्षको अन्त्य भित्र भएको आफ्नो आर्थिक कारोवारको अनुसुची 14 वमोजिम ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन । • गाउँपालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन । साथै गाउँपालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको पाईएन । • कार्यालयको श्रेष्ता र वैक विचको हिसाव फरक परे वा नपरेको सम्वन्धमा वैक हिसाव मिलान विवरण तयार नगरेको कारण हिसाव मिलान भए नभएको सम्वन्धमा यकिन गर्न सकिएन । • अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा गाउपालिकाले सो बमोजिम मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन । • गाउपालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईयो । • विषयगत क्षेत्रमा सञ्चालन हुने कार्यक्रममा बैठक भत्ता, भ्रमण भत्ता, तालिम, गोष्ठीतर्फ बढी केन्द्रित भई वितरणमुखि रहेको पाईयो। • वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी समान सहितको अभिलेख देखिने गरी गाउपालिकाको मूल जिन्सी खाता अध्यावधिक गरेको पाईएन । • मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली २०53 को नियम 6 क मा ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानाकारी सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई नदिई आर्थिक वर्षको अन्तमा मात्र दिइएको तथा इ टीडिएस गरेको छैन । • कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरि निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख नराखेको । • कुनै रकम रकमको भुक्तानी दिँदा रित पुगेको वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरुमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा से अनुसार गरेको पाईएन । • सार्वजनिक खरिद नियमावलि 2064 को नियम 7 र 8 मा खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन। • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन 2074 को दफा 13 वमोजिम आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अवागै गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण सामाग्री मूल्य, ज्याला, भाडा तथा अन्य महशुलको स्थानीय न्युनतम दररेट तोक्नु पर्नेमा तोकेको पाईएन। • ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरि ठेक्का खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन।	

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन 2074 को दफा 74(2) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा वनाएको पाईएन । • वातावरणको संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालिन योजना तयार गरेको छैन । • सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली २०६५ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरुको कार्यान्वयन स्थिती अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय गरेको पाईएन । • निजामती सेवा ऐन 2049 वमोजिम कार्य विवरण वनाई लागु गरेको पाईएन । तसर्थ गाउपालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकीए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।	
४		२०७९-३-१	**बजेट पेश, पारित र अख्तियारी** - स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्य गाउपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहमा उपाध्यक्ष श्री जिवन कुमार ताम्लिङले मिति २०७७।३।१० मा ३६ करोड ३४ लाख ५० हजार बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा मिति २०७७।३।११ मा पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई २०७७।६।२१ मा बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
५			**चौमासिक खर्च** चौमासिक खर्च : आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम २८ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम ३५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्यलक्ष्य तथा कर्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कर्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार चौमासिक खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ । बजेट उपशिर्षक कुल खर्च चौमासिक खर्च (रु. हजारमा)	

बजेट उपशिर्षक	कुल खर्च	चौमासिक खर्च (रु. हजारमा)			
		प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेश्रो चौमासिक	आषाढ महिना
पूँजिगत खर्च	९६६१२	३००	७५८१	८८७३१	५७३४०
प्रतिशत		०-३१	७।८५	९१-८४	५९-३५

गाउँपालिकाले उपलब्ध गराएको विवरणअनुसार रु. ९६६१२ हजार खर्च भएकोमा प्रथम चौमासिकमा रु. ३०० अर्थात ०.३१ प्रतिशत, दोश्रो चौमासिकमा रु. ७५८१ हजार अर्थात ७.८५ प्रतिशत र तेश्रो चौमासिकमा रु. ८८७३१ अर्थात ९१.८४ प्रतिशत खर्च गरेको देखिएको छ । यसरी अषाढ महिनामा मात्र रु ५७३४० हजार अर्थात ५९.३५ खर्च देखिनुले खर्चको चाप बढेको देखिएकाले सन्तुलित खर्च ब्यवस्थापन भएको देखिएन । स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार चौमासिक रुपमा सन्तुलित खर्च हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनुपर्दछ ।

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
६			**क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति** स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस गाउँपालिकाको २०७७।७८ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ । रु हजारमा	

क्षेत्र	**बजेट**	**खर्च**	**खर्च प्रतिशत (जम्मा खर्चको तुलनामा)**
आर्थिक विकास	२५६५८	२२९९९।	५-३६
पूर्वाधार विकास	८८६२१।	७०६५३	१६.४८
सामाजिक क्षेत्र	१७२३४३।	१४६४९२।	३४=१६
वातारण तथा विकास	६२६४	५३८२।	१.२५
संस्थागत विकास सेवा प्रवाह र सुशासन	१३५९२७	९५८३६।	२२=३४
जम्मा	**४२८८१४**	**३४१३६३।**	**१००**

उपरोक्त विवरण अनुसार सभाले विनियोजन गरेको बजेट मध्ये सबैभन्दा बढी ३४.४८ प्रतिशत सामाजिक विकासमा र घटी १.२५ प्रतिशत वातावरण तथा विकासमा रहेको छ ।

७			**लक्ष्य प्रगति** कार्यालयको चौमासिक वार्षिक स्तरका प्रगती विवरण बनाई पेश गर्नुपर्नेमा कार्यालयले सञ्चालन गरेका स्थानीय स्तर, जिल्ला स्तरिय तथा केन्द्रिय स्तरियका संचालित योजनाको नियम बमोजिमको उल्लिखत ढाँचामा चौमासिक प्रगती विवरण तयार गरेको देखिएन।बजेट खर्च गर्ने तथा तोकीयको ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार नगर्ने व्यक्तिलाई जिम्मेवार बनाउनु पर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
८			**संगठन तथा कर्मचारी ब्यवस्थापन** **कर्मचारी करार** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको लागि तथा सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन पारित गरी सोही बमोजिम कम्प्युटर अपरेटर, हलुका सवारी चालक, कार्यालय सहयोगी जस्ता पदहरुमात्र करार सेवामा कर्मचारी राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले विभिन्न पदमा १४ कर्मचारीहरु करारमा राखि रु ४५९०९५०। खर्च लेखेको छ ।	
९			**कल्याण कोष** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष कर्मचारी कल्याण कोषमा रकम कट्टी गरी दाखिला गरेको छैन ।	
१०			**स्थानीय तथ्याङ्क, अभिलेख तथा स्रोत नक्साङ्कन** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ बमोजिम स्थानीयतहले आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्याङ्क संकलन, अभिलेख र सोको ब्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक श्रोत अन्तर्गत खानी, जंगल तथा अन्य श्रोत, पूर्वाधार अन्तर्गत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्साङ्कनसहितको गाउँपालिकाको प्रोफाइल तयार गर्नुपर्ने ब्यवस्था छ । गाउँपालिकाले स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको तथा स्रोत नक्साङ्कन गरेको देखिएन । स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकीकरणका क्रियाकलाप सञ्चालनमा तथ्याङ्कले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा पहल हुनु आवश्यक छ । तथ्याङ्कवेगर प्राथमिकतामा राखिएका योजना, बजेट, प्रक्रिया र कार्यान्वयनले उचित सार्थकता नपाउने हुँदा यस तर्फ गाउँपालिकाले अभिलेख ब्यवस्थापनमा ध्यान दिनुपर्दछ ।	

https://nams.oag.gov.np

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>११</td><td></td><td></td><td>वडा सचिवको पदपूर्ति
गाउँपालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालयबाट संचालित सेवा प्रवाहमा महत्वपुर्ण भूमिका रहेका वडा सचिवको दरबन्दी र पदपूर्तिको अवस्था देहाय बमोजिम छ ।
<table>
<tr><th>वडा संख्या</th><th>वड सचिवको दरबन्दी</th><th>वडा सचिवको पदपूर्ति</th><th>रिक्त वडा सचिव</th></tr>
<tr><td>७</td><td>७</td><td>४</td><td>३</td></tr>
</table>
दरवबन्दीको तुलनामा करिव ४० प्रतिशत सचिवको पद रिक्त हुँदा सेवा प्रवाह प्रभावित हुने भएकोले दरवन्दी पूर्ति गर्नेतर्फ कार्यालयको ध्यान जानुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१२			**सेवाप्रवाहको स्थिति** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन बनाउन तथा सोको अधिनमा रही आवश्यकता अनुसार नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने ब्यवस्था अनुसार ६ वटा ऐन, ४ वटा नियमावली, कार्यविधि १४ वटा र १ बटा निर्देशिका स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ . यस वर्ष गाउँपालिकाबाट निम्नअनुसार सेवाप्रवाह गरेको विवरण प्राप्तभएको छ : **विवरण** — **जम्मा** स्वीकृत घरनक्सा दर्ता पास **पञ्जिकरणतर्फ** जन्मदर्ता ,मृत्युदर्ता — ५८६ घरबाटो सिफारीस — ११८ नाता प्रमाणीत — २१४ नागरिकता सिफारीस — २०७ अन्य — ५६३ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाप्रवाहमध्ये पञ्जिकरण बाहेकका अन्य सेवा सञ्चालनमा सन्तोष जनक देखिएन ।	

https://nams.oag.gov.np

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>१३</td><td></td><td></td><td>

योजना छनौट र कार्यान्वयन

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरि प्राथामिकीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सभाबाट स्वीकृत बार्षिक गाउँ विकास योजना २०७७÷७८ को अध्ययन गर्दा गाउँपालिकाले स्वीकृत गरी सञ्चालन गरेको योजनामा न्यून बजेट भएका र लागत प्रभावी हुने किसिमले संचालन गरेको पाइएन । गाउँपालिकाले यस वर्ष संचालन गरेका योजना देहाय अनुसार छन् ।

<table>
<tr><th>रु १ लाख सम्म</th><th>रु १ लाख देखि २ लाखसम्म</th><th>रु २ लाखदेखि ५ लाखसम्मका</th><th>रु ५लाख देखि १० लाखसम्मका</th><th>रु १० लाखभन्दा बढीको</th><th>जम्मा</th></tr>
<tr><td>१६</td><td>६०</td><td>६०</td><td>४२</td><td>१२</td><td>१९०</td></tr>
</table>

उपरोक्त विवरण अनुसार गाउँपालिकाले यस वर्ष १९० वटा योजना संचालन गरेकोमा रु.५ लाख भन्दा मुनिका मात्र १३६ वटा योजनाहरु रहेका छन् । साना रकमका धेरै योजनाहरु संचालन गर्दा कार्यालयको जनशक्ति वर्षै भरि योजना व्यवस्थापनमा खटिनु पर्ने, संचालित योजनाबाट प्रतिफल भन्दा चालु प्रकृत्तिका कार्यमा बढी खर्च भई लागत प्रभावी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत नकारात्मक असर पर्ने अवस्था तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।

</td><td></td></tr>
<tr><td>१४</td><td></td><td></td><td>

स्थायी लेखा नम्बर र मुल्य अभिवृद्धि कर दर्तासंग खरिद नगरेको

सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ नियम १९मा सार्वजनिक निकायले कुनै खरिद गर्दा आन्तरिक राजश्व कार्यलयबाट स्थायी लेखा नम्बर र मुल्य अभिवृद्धि कर दर्ता प्राप्त गरेका व्यक्ति फर्म संस्था वा कम्पनीबाट मात्र खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । उपनियम २ मा बिस हजार रुपैया भन्दा कम रकमको खरिद गर्दा मुल्य अभिवृद्धि कर दर्ता प्राप्त नगरेका संग समेत खरिद गर्न सकिने उल्लेख भएकोमा पालिकाले आवश्यक मालसामान खरिद गर्दा, विभिन्न मितिमा संचालन गरेका तालिम, गोष्ठी, अनुदानमा खरिद गर्दा नियमावलीको व्यवस्था अनुसार दर्ता गरेका संग खरिद नगरी हस्त लिखित भरपाइ पेश गरी खर्च लेखेकोले कानुनको पालना गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।

</td><td></td></tr>
<tr><td>१५</td><td></td><td></td><td>

• कानून निर्माण एवं कार्यान्वयन

न्यायीक समिति – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार यो बर्ष ५ वटा दर्ता भएकोमा ३ वटा फछ्र्यौट भइ २ वटा फस्यौट हुन बाँकी छ ।

</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१६			**आर्थिक सहायता** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहको रकमबाट आर्थिक सहायता, चन्दा, पुरस्कार एवं संस्थागत अनुदान वितरण गर्न पाउने व्यवस्था रहेको देखिंदैन । तर गाउँपालिकाले यस वर्ष रु १२८६०३९।आर्थिक सहायता वितरण गरेका छन् । आर्थिक सहायता खर्च लेख्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।	
१७			**विविध खर्च** स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ७१ वमोजिमको वजेट अनुमानमा आन्तिरक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर आन्तिरक आय न्युन भएकोमा पालिकाले यस वर्ष विविध तर्फ रु ४१४००००। खर्च गरेको छ । यस्तो खर्चमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।	
१८			**नक्सा पास** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २७(१) अनुसार कसैले पनि गाउँपालिकाबाट नक्सा पास नगराई भवन निर्माण गर्न नहुने व्यवस्था छ।तर यो वर्ष गाउँपालिकामा नक्सा पास सम्बन्धि कामकारबाही भएको छैन।त्यसैले तोके बमोजिम संरचना निर्माण गर्नु पूर्व गाउँपालिकाबाट नक्सा पास गर्ने व्यवस्थाको कार्यान्वयनमा ध्यान दिनुपर्दछ।	
१९			**स्थानीय तथ्यांक र अभिलेख** स्थानीय तह सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ बमोजिम गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रको आधारभूत तथ्याकं संकलन, अभिलेख र सोको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले स्थानीय तथ्यांक सम्बन्धि नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको देखिएन।स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकीकरणका क्रियाकलाप सञ्चालनमा तथ्यांकले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा भूमिका अगाडि वढाउन आवश्यक छ।तथ्यांक बेगर प्राथमिकतामा राखिएका योजना, वजेट, प्रक्रिया र कार्यान्वयनले उचित सार्थकता नपाउने हुँदा यस तर्फ गाउँपालिकाले अभिलेख व्यवस्थापन गर्न जरुरी छ।	
२०			**पदाधिकारी सुविधा** प्रदेश न १ को गाउँ तथा नगर सभाका सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धी ऐन २०७५, को दफा ३ मा स्थानीय पदाधीकारी , सदस्य र सभाका सदस्यहरुले अनुसुचि १ मा उल्लेख भए बमोजिमको सुविधालाइ अधिकतम कायम गरी कार्यपालिकाले निर्धारण गरे बमोजिमको सुविधा पाउने उल्लेख छ । जस अनुसार पालिकाले स्थानीय पदाधिकारी तथा सदस्यहरुलाइ अनुसुची १ मा उल्लेख भए बमोजिम यस वर्ष रु ५८३४००० ।खर्च लेखेको छ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२१			**सुविधा** स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धि ऐन २०७५ को दफा ७ को उपदफा २ मा अध्यक्ष र उपाध्यक्ष हकमा सम्बन्धीत स्थानीय तहको आवश्यकता आन्तरीक राजश्वको परीचालनको अवस्था समेतलाइ ध्यान दिइ सम्वन्धीत कार्यापालिकको निर्णयबाट हलुका सवारी साधन उपलब्ध गराउन सक्नेछ र त्यसरी उपलब्ध गरउन नसकेमा त्यस्ता पदाधिकारीले ऐन बमोजिम यातायात खर्च पाउने उल्लेख छ । त्यसै गरी अनुसुची १ क मा वडाध्यक्षले मासिक रुपमा यातायात खर्च लिन पाउने उल्लेख गरेको छ । पदाधिकारी तथा सदस्यहरको सुविधा सम्बन्धी ऐनको अनुसुची १ क मा उल्लेख भए अनुसारको मासिक रुपमा यातायात खर्च लिएकोमा निम्न पदाधिकारी तथा वडाध्यक्षले पालिकाबाट निर्णय गरी मोटर साइकल प्रयोग गरी मर्मत र ईन्धन वापतको भुक्तानी यस पालिकावाट लिने गरेको साथै मासिक यातायात सुविधा वापत मासिक रुपमा समेत भुक्तानी लिएको यातायात सुविधा लिनु नियम सम्मत नदेखिएको रु	१७८,०००

पदाधिकारी	नाम	प्रयोग गरेको साधन	मासिक रुपमा यातायात खर्च लिएको	जम्मा भुक्तानी
उपाध्यक्ष	जीवन कुमार ताम्लिङ	मोटर साईकल	१००००।	७००००।
वडाध्यक्ष	हस्त वहादुर खनाल	मोटर साईकल	४०००।	३६०००।
वडाध्यक्ष	कृष्ण वहादुर पौडेल	मोटर साईकल	४०००।	३६०००।
वडाध्यक्ष	तार्सदिप लिङदेन	मोटर साईकल	४०००।	३६०००।
	जम्मा			१७८०००।

२२			**बार्षिक खरिद योजना/गुरुयोजना** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमाभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने ब्यवस्था छ । यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोडभन्दा बढीको खरिद गर्दा गुरुयोजना तयार गर्नुपर्ने नियम ८ ले बार्षिक १० लाखभन्दा बढीको खरिद गर्दा वार्षिक खारिद योजना बनाउनुपर्ने ब्यवस्था छ । यस गाउँपालिकाले विभिन्न शीर्षक अन्तर्गत वार्षिक रु १०५९५९१५३।पूँजीगत खर्च/खरिद निर्माण कार्य गरेको छ । तर गाउँपालिकाले ऐन, नियम बमोजिम बार्षिक खरिद योजना र गुरुयोजना नबनाई खरिद कार्य गरेको देखियो । अतः गाउँपालिकाले उक्त नियमावली बमोजिम खरिद योजना/गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२३			**• कर दस्तुर एवं आन्तरिक आय** **आयको अनुमान :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले गाँपालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आयसमेतको ब्यवस्थापन गर्न सक्ने ब्यवस्था छ । गाउँपालिकाले पेश गरेको आय–व्ययको अनुमानमा आन्तरिक आयतर्फ मालपोत, कर, सेवा शुल्क, दस्तुर बाट सहित अनुमानित रु. ४६९३०००। आय प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७।७८ मा पालिकाले आन्तरिक आय रु. १९३५४९६। मात्र प्राप्त गरेको छ । गाउँपालिकाले आम्दानीका अन्य स्रोतको समेत पहिचान गरी आय आर्जन बृद्धि गर्नेतर्फ विशेष ध्यान दिन आवश्यक देखिएको छ ।	
२४			**राजस्व अभिलेख** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ५८ को उपनिय ३ मा प्रत्येक कार्यालयले राजश्वको लेखा महालेखापरीक्षकको कार्यालयवाट स्वीकृत ढाँचामा राख्नुपर्ने उल्लेख छ।पालिकाले राजश्व आम्दानी तर्फ म.ले.प.फा.नं. १०३ र १०८ प्रयोग नगरी आम्दानी गरेको छ। नियमावलीको व्यवस्था अनुसार म.ले.प.फा.नं. १०३ र म.ले.प.फा.नं. १०८ राखी राजश्व असुली लेखा व्यवस्थित गर्नुपर्दछ। गाउँपालिकाबाट रसिद ठेलिहरु छपाई गरेर वडा कार्यालयमा पठाउने गरेको छ । पालिकाबाट सवै वडाहरुमा स्वचालित प्रणालि जडान गरी राजस्व संकलन गर्ने र दैनिक प्राप्त भएको आम्दानी एवं बैङ्क दाखिला खाताहरूको प्रयोग गरी आन्तरिक आयलाई व्यवस्थित बनाउनु पर्ने देखिन्छ ।	
२५			**व्यवसाय कर** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा पालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनूपर्ने व्यवस्था रहेको छ।यस वर्ष गाउँपालिकाले व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण शुल्क वापत कुनै कर संकलन गरेको देखिएन।तसर्थ पालिकाले पालिकाको आफ्नो क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका सम्पूर्ण व्यवसायीको अद्यावधिक अभिलेख राखी करको दायराभित्र ल्याउनु पर्दछ ।	
२६			**सशर्त कार्यक्रमतर्फ** **शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्ति** -स्थानीय तह अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ । यस स्थानीय तह अन्तर्गत विभिन्न तहका ४० सामुदायिक विद्यालयहरुको शिक्षक दरबन्दी र पदपुर्तिको अवस्था एव विद्यार्थीको संख्या निम्नानुसार रहेको देखिन्छ । विद्यालयको नाम | शिक्षक दरवन्दी | पदपुर्ति | पदपुर्ति मध्ये करार | विद्यार्थी संख्या अम्विक आ वि | ८ | ८ | ० | २१९	

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय						बेरुजु रकम
				आगेपा आ वि	६	५	१	१०६		
				बालकल्याण मा वि	११	८	३	२८८		
				भञ्याङ मा वी	१८	१५	३	४४३		
				बुरुङखिम आ वी	४	४		७१		
				देउराली आ वी	२	२	०	१४		
				गंगा आ वी	२	२	०	२७		
				गौतम बुद्ध आ वी	१	१	०	१३		
				हिरिङटार आ वी	२	२	०	४३		
				ईन्द्रवती आ वी साब्लाखु	१	१	१	१८३		
				जगतकाली आ वी	३	३	०	३२		
				जलेश्वरी आ वी	६	६	१	९७		
				जलपा आ वी	२	२	०	८		
				बुङरुङ आ वी	५	५	१	१०४		
				जनज्योति प्र वी	१	१		१९		
				जनता आ वी सादेवा	४	३	०	९१		

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय							बेरुजु रकम
				जनता आ वी लिम्बुदिन	२	२	१	१८		
				जसोदा आ वी	२	२	०	३६		
				कालिक आ वी	२	२	०	३१		
				कालीखोला आ वी	३	१	०	४२		
				खाम्पियाक आ वी	२	२	१	३०		
				खुवा आ वी	८	७	०	१९०		
				लुङगसुङग पौवा आ वी	३	३	०	३६		
				नवज्योती आ वी	१	१	०	२३		
				निलगिरी मा वी	१७	१५	५	२९१		
				पञ्चकन्या आ वी	२	२	०	३०		
				राधिका आ वी	२	१	०	२७		
				राम आ वी	१	१	०	११		
				सरस्वती मा वी	१०	८	०	१५२		
				सिदेश्वरी मा वी सादेवा	११	११	५	२८९		
				सिदीङवा आ वी लिम्वुदिन	१	१	०	१९		

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय							बेरुजु रकम
				सिदीङवा आ वी कालिखोला	२	२	०	५०		
				सिंहदेवी आ वी मेहेले	३	३	१	२०		
				सिहेश्वरी मा वी	१०	१०	४	१९२		
				सुनगाभा प्रा बी	१	१	०	१६		
				यमुना आ वी	२	२	१	४३		
				ईन्द्रावती आ वी अङखोप	१	१	१	५		
				सिहदेवि आ वि साब्लाखु	७	७	०	१२८		
				जम्मा	१६९	१५५	२९	३२७२		
			उपरोक्त शिक्षक दरबन्दी र पदपुर्ति एवम् विद्यार्थी सङख्या विश्लेषण गर्दा प्रति शिक्षक औषतमा १८ जना विद्यार्थी पढाउनु पर्ने देखिन्छ । जलपा प्रा वि मा ८ जना विद्यार्थी शिक्षक २ जना र सिंहदेवी आ वी मेहेलेमा विद्यार्थी २० जना शिक्षक ४ जना रहेकोले विद्यार्थी संख्या न्युन भएका विद्यालहरुको मर्ज गर्नुपर्ने देखिन्छ ।							

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२७	२	२०७७-६-३०	**शिक्षक तलब** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ३९ अनुसार सरकारी रकम खर्च गर्दा संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन रित पुगे नपुगको जाँच गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालिका भित्र रहेका विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकको तलव निकासा गर्दा शिक्षकको सरुवा भइ गएको वा आएको वा रमाना भएको एकीन गरी तलव भत्ता दिनुपर्नेमा गाँउपालिकाबाट निम्न लिखित शिक्षकहरुको तलब भत्ता निकासामा बढी निकासा भएको असुल गर्नुपर्ने रु	

विद्यालय	शिक्षक	बढी भुक्तानी	कैफियत
भन्ज्याङ मावि, लिम्बुदिन	राजेश्वर यादव	129375	५।१५ मा रमाना, चौमासिक पुरै निकासा
भन्ज्याङ मावि, लिम्बुदिन	विष्णु कुमारी बस्नेत	158840	हाजिरी भर्पाइ पेश नभएको
भन्ज्याङ मावि, लिम्बुदिन	क्षितिज कुमार गौतम	17160	१ ग्रेड बढी (१२००–१३–१.१)
निलगिरी मावि	नविन केसी	187950	हाजिरी भर्पाइ पेश नभएको
सरस्वती मावि	चिरिञ्जिवी ढकाल	38610	हाजिरी भर्पाइ पेश नभएको
		531935	

(उक्त बेरुजु कार्यालयको च न. ३२२ मिति २०७८-०९-१३ को निर्णयानुसार प्रतिक्रियाबाट फर्स्यौट गरिएको)

https://nams.oag.gov.np

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>२८</td><td></td><td></td><td>नन फाइलर
मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १८ मा भुक्तानीमा प्राप्त मूल्य अभिवृद्धि करको विवरण भुक्तानी पाएको अर्को महिनाको २५ गतेभित्र सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा कर विवरण सहित दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।तर पालिकाबाट देहायका फर्मलाई मू.अ.कर रु. २९०२३। भुक्तानी दिएकोमा लेखापरीक्षण अवधिसम्म पनि ती फर्महरु नन् फाईलर रहेकोले मू.अ.कर समायोजन भएको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु
<table>
<tr><th>गो॰भौ॰नं॰</th><th>फर्मको नाम</th><th>वीजक रकम</th><th>मूअकर रकम</th></tr>
<tr><td>२३१।०३÷२७</td><td>मिश्र ट्रेड कन्सर्न (६०१९९८९९३)</td><td>१०७२५०</td><td>13943</td></tr>
<tr><td>२४३।०३÷२८</td><td>मिश्र ट्रेड कन्सर्न (६०१९९८९९३)</td><td>११६०००</td><td>15080</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>29023</td></tr>
</table></td><td>२९,०२३</td></tr>
<tr><td>२९</td><td>238</td><td>२०७८-३-२८</td><td>शिक्षण सिकाइ अनुदान
शिक्षण सिकाइ अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७ अनुसार मा॰वि॰ तहमा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग कार्यक्रम संचालन गर्न एक शैक्षिक सत्रका लागि एक जना करार शिक्षक नियुक्त गर्न १२ महिनाको तलब वरावरको रकम अनुदान दिन सकिने व्यवस्था छ । करारमा शिक्षक राखेको आधारमा ३ जनाको रु १२९५६४०। अनुदान दिएको देखियो । सो कार्यविधि बमोजिम करारमा शिक्षक छनौट गरी संझौता बमोजिम काम गरेको अनुगमन प्रतिवेदन, करार शिक्षकको हाजिरी र तलब भुक्तान गरेको भरपाइ पेश गर्नु पर्ने अन्यथा निम्न विद्यालयलाई निकासा गरेको रकम असुल गर्नुपर्ने रु
(उक्त बेरुजु कार्यालयको च न. ३२२ मिति २०७८-०९-१३ को निर्णयानुसार प्रतिक्रियाबाट फर्स्यौट गरिएको)</td><td></td></tr>
</table>

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
३०			**कृषि पकेट कार्यक्रम** साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्न कार्यविधि अनुसार कार्यक्रम लक्षित समुदाय/वर्ग छनौट गरी तोकिएका क्षेत्रका समुदाय/वर्गलाई कार्यक्रममा सहभागी हुन आह्वान गर्नु पर्नेमा समुदाय/वर्ग पहिचान र छनौटनैनगरी आवेदन माग भएको छ । आवेदन माग गरी छनोट भएका निम्न कृषक समूहबाट प्रभावकारीताका साथ साझेदारीमा व्यवसायिक कृषि उत्पादन कार्यक्रम गरेको पुष्ट्याइ गर्ने कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन र सार्वजनिक सुनुवाइ गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने	

गो॰भौ॰नं॰	फर्मको नाम	वीजक रकम
२१२।०३÷२६	कावेली कृषि सहकारी संस्था (बाख्रा पकेट)	1500000
२१३।०३÷२६	सिदिङ्गवा भेडा पालक कृषक समूह (भेडा पकेट)	1697500
२१०।०३÷२६	एओसी स्मृति कृषि सहकारी संस्था (धान पकेट)	1148366
२१०।०३÷२६	साब्लाखु कृषि सहकारी संस्था (बंगुर पकेट)	995813
		5341679

(उक्त बेरुजु कार्यालयको च न. ३२२ मिति २०७८-०९-१३ को निर्णयानुसार प्रतिक्रियाबाट फर्स्यौट गरिएको)

https://nams.oag.gov.np

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>३१</td><td></td><td></td><td>विलभरपाईः
आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावलीको नियम ३९ बमोजिम कारोबारको खर्च बमोजिमको बिल, भरपाई तथा अन्य कागजात सिलसिलाबद्ध रुपमा राख्नुपर्नेमा स्वास्थ्यतर्फका निम्न लिखित गोष्ठी कार्यक्रमका खर्चहरुमा नपुग बिल बमोजिमको रकम असुल गर्नुपर्ने
<table>
<tr><th>गोभौनं</th><th>मिति</th><th>भुक्तानी पाउनेको नाम</th><th>नपुग रकम</th></tr>
<tr><td>२४२</td><td>०३।२८</td><td>सत्येन्द्र प्रसाद यादव</td><td>८५००।</td></tr>
<tr><td>२६६</td><td>०३।३१</td><td>सत्येन्द्र प्रसाद यादव</td><td>२५५८।</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>11058।</td></tr>
</table>
(उक्त बेरुजु कार्यालयको च न. ३२२ मिति २०७८-०९-१३ को निर्णयानुसार प्रतिक्रियाबाट फर्स्यौट गरिएको)</td><td></td></tr>
<tr><td>३२</td><td></td><td></td><td>प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम
स्थानीय तहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतहभित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७५ को दफा २(१) बमोजिम गाउँपालिकाले बेरोजगारको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरेर, सुचीमा समावेश भएकाहरुलाई प्राथमिकिकरण गरी प्राथमिकता क्रम अनुसार, कामका लागि रोजगार कार्यक्रममा संलग्न गराई रोजगारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा, कार्यालयले बेरोजगारको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरेको छ । कामका लागी रोजगार कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि निर्देशिकामा उल्लेखित व्यवस्था अनुसार पूर्वाधार एवम् अन्य विकास निर्माणका लागि अधिकाँश योजना छनौट गरी सडक निर्माण कार्य गराउने गरी योजना कार्यान्वयन भएका छन् ।यस कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय तहभित्रका वडाहरुमा सडक, नाला, निर्माण कार्य लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरी यस वर्ष ७ वडा का २५५ जनालाई रोजगारी उपलव्ध गराई रु. १३१८३५००। खर्च गरेको छ । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सृर्जना भएको देखिंदैन ।</td><td></td></tr>
<tr><td>३३</td><td></td><td></td><td>समानीकरण पूँजिगततर्फ :</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			मेशिन प्रयोग : सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७.१३(क) मा उपभोक्ता समितिले प्राप्त गरेको कुनै काम निर्माण व्यवसायीबाट गराएको पाइएमा सार्वजनिक निकायले उपभोक्ता समिति सँगको संझौता रद्द गरी त्यस्तो समितिलाई भविष्यमा कुनै किसिमको काम गर्न नदिने अभिलेख राखी निर्माण व्यवसायीलाई कालो सूचीमा राख्न सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयमा सिफारिस गर्नुपर्ने उल्लेख छ । यस गाउँपालिका अन्तर्गतका निम्नानुसारका समिति सँग कार्य गर्न कार्यालयले संझौता गरी भुक्तानीको लागि विजक पेश गर्दा निर्माण व्यवसायीको मेशिन प्रयोगको विजकको आधारमा भुक्तानी गरेको देखियो । यसरी सडक लगायतका निर्माण कार्य गर्दा पटक पटक निर्माण व्यवसायीको विजक प्रयोग गरेको र विभिन्न टुक्रे योजनामा पटक पटक खर्च गरेको देखिएकोले प्रतिस्पर्धा सीमित भइ निर्माण कार्यको मितव्ययितामा समेत असर परेको छ । यसरी कार्य संचालन भएको रकम नियम सम्मत नदेखिएको रु	

भौ०नं०/मिति	योजना	रकम
16।077/11/26	साविले मेहेले ÷ 8 वरडाँडा भालुखोला	1189890
20।077/11/26	सिँहेश्वरी मावि खोरम्बिपाट बाटो	554688
21।077/11/26	घुमाउने याख्या मोटरबाटो	605275
33।077/12/12	फलाटे÷साविक सुरुखिम÷ तावाखोला	1182005
36।077/12/19	विराजवारी÷कजरिया÷गोलाइ जोड्ने मोटरबाटो	259365
38।077/12/19	सिँहेश्वरी माविबाट खोरम्बिपाट÷जोड्ने मोटरबाटो	515223
40।077/12/19	सिदिङ्गवा जाने कृषि सडक स्तरोन्नती तथा	566186
57।078/01/12	पनेपा÷सिनाम जोड्ने मोटरबाटो	478497
60।078/01/12	सादेवा लोकुम्बा सडक निर्माण उपभोक्ता समिति	660312
66।078/01/13	रिजन डाँडा दोभाने सडक	133883

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय				बेरुजु रकम
				67।078/01/13	साविक मेहेले 8 नियाक हुँदै सागदिन मुकुमभञ्ज्याङ	329581	
				82।078/02/19	बुटुक सिँह आगेपा खिर्लाबोट मोटरबाटो	1168566	
				89।078/03/01	तोपाहाङ मार्ग तेरसे मोटरबाटो उपभोक्ता समिति	567956	
				136।078/03/21	केदार गोलाइ नवज्योती मावि	1185409	
				150।078/03/23	सल्लेरी तेज ब॰पन्दाकको घरदेखि मादिबुङ जाने सडक	322888	
				154।078/03/23	खोजीताल खर्क देखि तिम्बुङपोखरी जाने मोटरबाटो	647600	
				155।078/03/23	महिटार ÷ सेपी मोटरबाटो	917955	
				159।078/03/23	भञ्ज्याङ बडहरू सडक खण्ड मर्मत तथा विस्तार	549552	
				जम्मा		११२९५२७९	
			(उक्त बेरुजु कार्यालयको च न. ३२२ मिति २०७८-०९-१३ को निर्णयानुसार प्रतिक्रियाबाट सैद्धान्तिक कायम राख्ने गरी लगत बाट अ्क हटाइएको)				
३४			**मूल्यअभिवृद्धि करको भुक्तानी** उपभोक्ता समितिमार्फत योजना संचालन गर्दा लागत अनुमान गराउँदाका बखत कुल मूल्यअभिवृद्धि कर रकम कति भुक्तानी हने भन्ने सामग्री विश्लेषणको आधारमा रकम यकिन गरी भुक्तानी गर्दा सोही आधारमा भुक्तानी हुनुपर्नेमा निम्नानुसारका योजनाहरुमा मूल्यअभिवृद्धि कर रकम पेश भएको विजकको आधारमा भुक्तानी गरेको छ । तर सामग्रीको मूल्यअभिवृद्धि कर विश्लेषण नगरी भुक्तानी गर्दा उपभोक्ता समितिलाई भएको मूल्यअभिवृद्धि कर भुक्तानी बढी हुन सक्ने संभावना रहन्छ । यसतर्फ कार्यालयको सुधारको पहल हुनु पर्दछ ।				

https://nams.oag.gov.np

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>३५</td><td></td><td></td><td>मूल्यअभिवृद्धि कर बढी भुक्तानी
गाउँपालिकाले निम्नानुसारको कार्य गर्न लागत अनुमानमा मूल्यअभिवृद्धि कर समावेश गरी उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरेकोमा कार्य सम्पन्न पश्चान पेश भएको मूल्यअभिवृद्धि कर लाग्ने विजकमा भुक्तानी भएको मूल्यअभिवृद्धि कर भन्दा कम मूल्यअभिवृद्धि कर तिरेको देखिएकोले बढी भएको मूल्यअभिवृद्धि कर रकम असुल गर्नु पर्ने रु
<table>
<tr><th>भौ°नं°/मिति</th><th>योजना</th><th>लागत अनुमान अनुसार</th><th>जारी विजक अनुसार</th><th>भ्याट फरक</th></tr>
<tr><td>10।11÷05</td><td>कालीपोखरी महादेवस्थान वरीपरी तारवार</td><td>320केजी−133−13% = 5532</td><td>4368</td><td>1164</td></tr>
<tr><td>173।03÷25</td><td>भञ्ज्याङ बजार सडक स्तरोन्नति</td><td>1125−437बोरा−13% = 63911</td><td>638−437बोरा−13% = 36244</td><td>27666</td></tr>
</table>
(उक्त बेरुजु कार्यालयको च न. ३२२ मिति २०७८-०९-१३ को निर्णयानुसार प्रतिक्रियाबाट फर्स्यौट गरिएको)</td><td></td></tr>
<tr><td>३६</td><td>49</td><td>२०७७-१२-२४</td><td>मूल्यअभिवृद्धि कर
लाराप विच कुलो मेखाला कुलो र दिपक कुलो मर्मत उपभोक्ता समितिसँग रु 364355 मा संझौता गरेकोमा कार्यालयको लागत अनुमान अनुसार मूल्यअभिवृद्धि कर लाग्ने सामग्रीको लागि मूल्यअभिवृद्धि कर रकम रु 10384 रहेकोमा सामान खरिदको विजक अनुसार मूल्यअभिवृद्धि कर रकम 2749 को मात्रै रहेकोले बढी मूल्यअभिवृद्धि कर असुल गर्नुपर्ने रु

(उक्त बेरुजु कार्यालयको च न. ३२२ मिति २०७८-०९-१३ को निर्णयानुसार प्रतिक्रियाबाट फर्स्यौट गरिएको)</td><td></td></tr>
</table>

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
३७	52	२०७८-१-१२	**मूल्यअभिवृद्धि कर** साविक 7, 8 र 9 वडा मा खानेपानी मर्मत तथा मेशिन खरिद कार्यमा प्रयोग भएको पाइपको खरिद दर रेट प्रतिकिलो मूल्यअभिवृद्धि कर बाहेक 120 र लागत र कार्य सम्पन्न विवरण अनुसारको दर प्रतिकिलो 307 रहेकोमा योजनामा प्रयोग भएको पाइपको परिमाण 708 किलोको आधारमा मूल्यअभिवृद्धि कर भुक्तानी भएको रकम रु 28256 भएकोमा पेश भएको विजक अनुसार प्रतिकिलो 120 को आधारमा मूल्यअभिवृद्धि कर रकम रु 11044 भएकोले बढी मूल्यअभिवृद्धि कर रकम असुल गर्नुपर्ने रु (उक्त बेरुजु कार्यालयको च न. ३२२ मिति २०७८-०९-१३ को निर्णयानुसार प्रतिक्रियाबाट फर्स्यौट गरिएको)	

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
३८			**डिपिआर तयारी** :सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२ अनुसार सार्वजनिक निकायले परामर्श सेवाको लागत अनुमान तयार गर्दा खरिद सम्बन्धी सम्पूर्ण काम एउटै खरिद संझौताबाट हुन सक्ने वा काम पिच्छे फरक खरिद संझौता गर्नुपर्ने भन्ने यकिन गरी सम्बन्धित मन्त्रालयले परामर्श सेवाको लागत अनुमान सम्बन्धी नर्म्स तयार गरेको भए त्यस्तो नर्म्स, सेवाको क्षेत्रगत कार्यसर्त, सम्बन्धित सार्वजनिक निकाय वा अन्य निकायले सोही प्रकृतिको खरिद गर्दा लागेको वास्तविक लागतको आधारमा तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस गाउँ कार्यपालिका कार्यालयले परामर्श सेवाबाट निम्नानुसार खरिद गर्न डिपिआर तयार गर्दा उक्त प्रक्रिया पुरा गरेको छैन । निर्धारित प्रक्रिया, कार्यविधि र नर्म्स पुरा नगरी लागत अनुमान तयार गर्दा वास्तविक यथार्थ परक र मितव्ययी नहुने देखिन्छ । तसर्थ कानुनी प्रक्रियाको पालना गरी कार्य सम्पादन गर्नेमा ध्यान जानु पर्दछ । कार्यक्रम | रकम | फर्म कभर्ड हल निर्माण | 998920 | एपेक्स डिजाइजर्स एण्ड डेभलपर्स प्रालि, कुपण्डोल काबेली खोला÷मादिबुङ÷टावरडाँडा लिफ्टिङ खानेपानी तथा सिँचाइ | 986095 | नवयुग इन्जिनियरिङ प्रालि महिटार÷श्यामटार÷तिम्बुङपोखरी सडक बिस्तार डिपिआर | 1399999 | सिभिल वर्क कन्सल्टेण्ट प्रालि कार्तिके÷साल्बोटे÷कटुवाल डाँडा मादिबुङ÷लिम्बुदिन÷मेहेले रोड डिपिआर | 1896227 | वाइ॰वि॰ डिजाइनर्स एण्ड डेभलपर्स प्रालि | 5281241। |	

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
३९			**निर्माण कार्यको गुणस्तर** सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम १११(१ङ) अनुसार सार्वजनिक निकायले खरिद सम्झौता कार्यान्वयन गर्दा गुणस्तर पक्षको निरिक्षण र परीक्षण गर्नुपर्दछ । कार्यालयले उपभोक्ता समिति मार्फत् निर्माण/कार्यान्वयन गराइएका योजनाको दिगोपनाका लागि सम्बन्धित उपभोक्ता समिति मार्फत आवश्यक व्यवस्था गर्नुपर्दछ । कार्यालयले निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्न विभिन्न निर्माण सामग्रीको प्रयोगशाला परीक्षण गर्ने/गराउने, ढुङ्गा र सिमेन्टको गाह्रो लगाउने तथा ढलानको कार्यको गुणस्तरका लागि प्रयोग हुने ग्यावियन तार, सिमेण्ट, मोटार तथा कंक्रिट क्यूब टेष्ट गराउने परिक्षण जस्ता कार्य गराएको पाइएन।यसले गर्दा निर्माण कार्यमा आवश्यक गुणस्तर कायम भएको सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था छैन।अतः नियमावली तथा सम्झौतामा उल्लेख भए अनुसार निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न गुणस्तर परिक्षणलाई अनिवार्य गर्नु पर्दछ ।	
४०			**बीमा गराउनुपर्नेः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११२(१) मा दश लाख रुपैँयाभन्दा बढीको निर्माण कार्यमा निर्माण व्यवसायीले तोकिएको कुराको बिमा गराउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयद्वारा संचालित दश लाख माथिका अधिकाँश निर्माण कार्यको सम्झौतामा बिमाको व्यवस्था गरेको छैन भने सम्झौतामा बिमाको व्यवस्था भएतापनि निर्माण व्यवसायीले बिमा गरेको प्रमाण पेश भएका छैनन्। निर्माण कार्यमा हुनसक्ने सम्भाव्य दुर्घटनाबाट हुन सक्ने क्षति न्यूनीकरणका लागथि अनिवार्य रुपमा संरचनाको विमा गरेर नियमावलीको व्यवस्था पालना गरिनुपर्दछ ।	
४१			**गाउँपालिका चालुतर्फ :** **प्रशासकीय संगठन र कर्मचारी व्यवस्थापन** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ।गाउँपालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित ३३ दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधि सम्म प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित १५ जना पदपूर्ती भएको देखिन्छ।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका शिक्षा तथा प्रशसन अधिकृत, इन्जिनियर लेखा सहित १८ पदहरु रिक्त रहेका छन्।दरबन्दी बमोजिम जनशक्तिको पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा पालिकाको समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको स्थिति छ।तसर्थ रिक्त पदहरु यथाशक्य छिटो पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
४२			**सोझै खरिद** सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ८ बमोजिम प्रतिस्पपर्धा सिमित हुने गरी खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावलीमा रु ५ लाखसम्मको खरिद कार्य सोझै खरिद गर्न सकिने रु ५ लाखभन्दा माथि रु २० लाखसम्म सिलबन्दी दरभाउपत्रबाट र सो भन्दा माथि बोलपत्रको माध्यमबाट खरिद गर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै सोझै खरिद कार्य गर्दा एक आर्थिक वर्षमा सिमाभन्दा बढिको खरिद गर्न नहुने एवं एउटा आपुर्तिककर्तासंग एक पटकभन्दा बढि सोझै खरिद गर्न नहुने उल्लेख छ ।पालिकाले यो वर्ष पटक पटक गरी मसलन्द तथा कार्यालय समान खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धात्मक विधि नअपनाइ सोझै रु ३७४५३६०। सामान खरिद गरेकोले कानुनको पालना नगरी सोझै खरिद गरेको नियससम्मत नदेखिएको रु (उक्त बेरुजु कार्यालयको च न. ३२२ मिति २०७८-०९-१३ को निर्णयानुसार प्रतिक्रियाबाट फर्स्यौट गरिएको)	
४३			**अनुदानको अभिलेख राख्नु पर्ने** नया बहुउदेश्यि नर्सरी उत्पादन कार्यक्रम अनुसार पालिकाबाट रु ५ लाख र सशर्त अनुदानको रु २ लाख समेत ७ लाख अनुदानमा स्थानीयको साझेदारीमा प्रत्येक वडामा कम्तीमा २ रोपनी क्षेत्रफलमा एक। एक वटा नर्सरी स्थापना गरी सम्वन्धीत वडाका एक जना इच्छुक कृषकलाइ हस्तान्तरण गर्ने र उक्त नर्सरीबाट उत्पादीत विरुवा विक्री पश्चात सम्पुर्ण खर्च कटाइ आएको कुल रकमको ६० प्रतिशत रकम कृषक स्वयमले राख्नुपर्ने र ४० प्रतिशत रकम गाउँपालिकाको खातामा जाम्मा गर्नुपर्ने गरी पालिकाका इच्छुक कृषकसंग सम्झौता गरी ७ वटै वडाम नर्सरी स्थापना गर्नको लागि प्लाष्टिक टनेल ग्रीन नेट लागयतका समाग्री रु ७ लाखमा खरिद गरेका सामान कृष्कलाइ वितरण गरेकोले सम्झौता अनुसार कृषकहरुको अभिलेख व्यवस्थित गरी कृषकले उत्पादित विरुवाबाट प्राप्त आम्दानीबाट खर्च कटाइ हुन आउने रकमको ४० प्रतिशत रकम गाउपालिकाको खातामा जम्मा भए नभएको एकिन गर्नुपर्दछ ।	
४४			**बोयर वोका अनुदान** गाउँपालिकको वडा स्तरमा स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार वडा न ५ र ६ को पशु सेवा शाखाको स्वीकृत लागि विनियोजन गरेको बजेटबाट वडा न ५ ले २ लाख र वडा न ६ ले ५०९०००। समेत ७०९०००। बोयर वोका खरिद गरी वडा समितिको वैठकबाट निर्णय गरी किसानले वोका बुझेको भरपाइ संलग्न गरी खर्च लेखेको छ । पालिकाबाट अनुदानमा वितरण गरीने वोयर वोका अनुदान दिने सम्वन्धमा पालिकाले कुनै पनि कार्यविधि तथा मापदण्ड तयार गरेको छैन ।अनुदान प्राप्त गर्ने कृषकले कम्तिमा कती वर्ष सम्म बाख्रापालनलाइ निरन्तरता दिनु पर्ने अनुदान रकमको दूरुपयोग गरेमा के गर्ने अनुदान प्राप्त गर्ने कृषकले कम्तिमा कति वटा सम्म वाख्रापालन गरेको हुनु पर्ने र बाख्राको विमा गर्नुपर्ने लागयतका शर्तहरु उल्लेख गरी मापदण्ड तथा कार्यविधी बनायर मात्र अनुदनमा वितरण गर्नुपर्नेमा अनुदान वितरणको कार्यविधि तथा छनोटको मापदण्ड वेगर अनुदान वितरण गरेकोले वास्तविक लक्षित समुदायले अनुदान प्राप्त गरे भनी एकीन गर्न सकियन ।	

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
४५	528	२०७८-३-३१	**औषधी खरिद** गाउँपालकाको स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार तोकियको चौमासिकमा कार्यक्रम संचालन तथा खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।पालिकाले रिद्धिसिद्ध मेडीटेक इन्टर नेशनलबाट मिति २०७८।३।३१ गतेको विलबाट औषधी खरिद गरी रु ४९८५७७। खर्च लेखेको छ । लेखापरीक्षणको अवधीमा खरिद गरेको औषाधीको जिन्सी दाखिला समेत गरेको पाइयन । तोकियको समयमा खरिद नगरी आर्थिक वर्षको अन्तिम दिन खरिद गर्ने र खरिद गरेको सामानको जिन्सी दाखिला तथा औषधी वितरण तथा हस्तान्तरण नगरेकोले उक्त खरिद गरे नगरेको यकीन गरी प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु (उक्त बेरुजु कार्यालयको च न. ३२२ मिति २०७८-०९-१३ को निर्णयानुसार प्रतिक्रियाबाट फर्स्यौट गरिएको)	
४६			**मर्मत सम्भार कोष :** **मुल्य अभिवृद्धि कर कट्टि :** मुल्य अभिवृद्धिकर नियमावली, २०५३ को नियम ६ (ग) मा सरकारी निकाय वा नेपाल सरकारको पुर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएको संघ सस्थाले ठेक्का सम्झौता वा करार अन्तर्गत आपुर्तिकर्तालाइ भुक्तानि गर्दा निजलाइ भुक्तानी गर्ने कर रकमको पचास प्रतिशतले हुन आउने रकम निजको नामबाट सम्वन्धीत राजश्व शिर्षकमा जम्मा गरी वाकी रहने मुल्य अभिवृद्धि कर वापतको रकम मात्र भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था उल्लेख भएकोमा पालिकाले निम्नानुसारको भुक्तानीमा ५० प्रतिशले हुने मुल्य अभिवृद्धि कर दाखिला नभएकोले मु .अ.कर समायोजन पेश हुनुपर्ने अन्यथा असुल गर्नुपर्ने रु	७४,५०६

गो भौ न	निर्माण व्यवसायी	कामको विवरण	विल रकम	५०प्रतिशत मुअकर
१।७७।७।४	सिदिङवा निर्माण सेवा एण्ड सप्लायर्स	सडक मर्मत सम्भार	३०००००	१७२५६।
७।७७।७।५	याङवरक कन्स्ट्रकसन सप्लायर्स	सडक मर्मत सम्भार	४९७५७१	२८६२१
१६।०७७।८।१६	याङ्गतारु निर्माण सेवा	सडक मर्मत सम्भार	४९७७०९	२८६२९।
जम्मा				७४५०६।

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
४७			**स्थानीय पुर्वधार विकास साझेदारी कार्यक्रम :** **निर्माण व्यवसायीबाट काम गराएको —** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को उपनियम १० मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले पाएको काम आफैल सम्पन्न गर्नुपर्ने र कुनै निर्माण व्यवसायी वा सव कन्ट्रक्टरबाट काम गराउन सकिने छैन भन्ने उल्लेख छ ।देहायका उपभोक्ता समितिले मोटर बाटो निर्माण कार्य आफैले गर्ने गरी सम्झौता गरेकामा सडक निर्माणको काम निर्माण व्यवसायीलाई दिई निर्माण व्यवसायीले सडक निर्माण गरेको विल जारी गरी जारी गरेको विजक कार्यालयमा पेश गरेको आधारमा उपभोक्ता समितिलाई भुक्तानी हुने गरेको देखिएको छ । यसरी नियमको पालना नगरी प्रतिस्पर्धाबाट प्राप्त हुन सक्ने लाभलाई सिमित पार्ने र स्थानीय स्वामित्व ग्रहण गर्ने गरी आफै उपभोक्ता समितिवाट हुनु पर्ने कामलाई देहायका निर्माण व्यवसायीलाई दिने उपभोक्ता समितिलाई कारबाही गरी सडक निर्माणको काम प्रतिस्पर्धा गराइ सञ्चालन गरीनुपर्ने रु. गो भौ न | योजनाको नाम | विवरण | भुक्तानी रकम ३।०७८।३।६ | खोरम्वाघाट आगेपा हुदै सिदिङवा जाने वाटो निर्माण | सिदिङवा निर्माण सेवा एण्ड सप्लायर्स मार्फत गराएको | ६८७१६२ ९।०७८।३।२ | हप्पुखोला मेहेल रिजन डाडा देखि खेवाङ जोडने मोटरबाटो | साँघु निर्माण सेवा मार्फत गराएको रु | ९५००००। (उक्त बेरुजु कार्यालयको च न. ३२२ मिति २०७८-०९-१३ को निर्णयानुसार प्रतिक्रियाबाट सैद्धान्तिक कायम राख्ने गरी लगत बाट अ्क हटाइएको)	

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
४८			**भ्रमण खर्च** स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यले पाउने सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ बमोजिम कार्यालयको काममा कर्मचारी तथा पदाधिकारीलाई भ्रमण खर्च भुक्तानी गर्दा देखिएका व्यहोराहरु देहाय बमोजिम छन् . · अधिकांश भ्रमणको उद्देश्य र स्पष्ट प्रयोजन कार्यालयकै कामका लागि भएको हो भनी सुनिश्चित हुने विश्वसनीय आधार नदेखिएको । · नियमानुसार भ्रमण अभिलेख खाता नरहेकाले पदाधिकारी तथा कर्मचारीको भ्रमण सम्बन्धी एकिकृत विवरण प्राप्त हुन नसकेको । · भ्रमण पश्चात् तोकिए बमोजिम भ्रमण प्रतिवेदन पेश नगरी अधिकांश भ्रमणको भ्रमण खर्च भुक्तानी गर्ने गरेको । · भ्रमणहरु कार्यालयसँग असम्बन्धित नगर/गाँउपालिका गएको जनाई सो वापतको खर्च भुक्तानी गर्ने गरेको । · स्पष्ट प्रयोजन बेगर कार्यालयको काम उल्लेख गरी वडा अध्यक्ष तथा सदस्य सहितका पदाधिकारीको ७ दिनको भ्रमण आदेश स्वीकृत गरी भुक्तानी गर्ने गरेको । अतः स्पष्ट प्रयोजन र उद्देश्य बेगर अधिकांश ७ दिनको समयावधी राखी भ्रमण खर्च भुक्तानी गरेको अवस्थाबाट भ्रमण खर्च भुक्तानीमा दुरुपयोगको सम्भावना देखियो । त्यसैले तोकिएको कानुनी व्यवस्थाको पालना गर्दै भ्रमण खर्चमा हुन सक्ने अनियमितता र दुरुपयोग नियन्त्रण गर्न भ्रमण आदेश स्वीकृत गर्ने पदाधिकारीले ध्यान दिनुपर्दछ ।	
४९			**सामाजिक सुरक्षातर्फ** सामाजिक सुरक्षा कार्याक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ को १३ नाम दर्ता र नवीकरणबाट आगामी आर्थिक वर्षका लागि कायम हुन आएको लाभग्राहीको विवरण प्रत्येक स्थानीय तहले फागुन मसान्तभित्र विभागले सञ्चालनमा ल्याएको व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (एम.आई.एसं) मा अनिवार्य रुपमा प्रविष्टि गर्नुपर्नेमा समयमै सो कार्य भएको छैन ।	
५०			सामाजिक सुरक्षा कार्याक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ को १६(घ) बैकिङ प्रणाली मार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणमा नगइसकेको स्थानीय तहको हकमा सम्बन्धित वडा समितिको रोहवरमा भत्ता रकम वितरण गर्नुपर्ने व्यवस्था सम्पुर्ण वडाहरुमा कार्यान्वयन भएको छैन ।	

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
५१			मृत्यु भएमा, बसाई सरी गएमा, एकल वा विधवा महिलाले विवाह गरेमा, बालबालिकाको हकमा पाँच बर्ष उमेर पूरा भएमा, नवीकरण नगरेमा, एक आार्थिक वर्षको कुनै पनि किस्ता रकम नबुझेमा वा बैङ्क मार्फत वितरण भएकामा लागातार उक्त वर्षसम्म खाता निष्क्रिय भएमा, अयोग्य व्यक्तिले भत्ता प्राप्त गरेको प्रमाणित भएको अवस्थामा लाभग्राहीको नाम सम्बन्धित स्थानीय तहले मूल अभिलेखबाट कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा सामाजिक सुरक्षाको मुल अभिलेख तयार गरि पेश भएको छैन । लाभग्राहीको अद्यावधिक विवरणका आधारमा मात्र सामाजिक सुरक्षा भत्ता निकासा हुने व्यवस्था कडाईका साथ लागु गर्नु पर्दछ ।	
५२			**पेश्की वाकी** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ नियम ११३ को उप नियम १ वमोजिम दिएको पेश्की खरिद सम्झौतामा उल्लेख भए वमोजिम प्रत्येक रनिङ्ग विल वा अन्य विजकबाट कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस वर्ष दिएको मोविलाइजेशन पेश्की तथा अन्य पेश्की रकम आर्थिक वर्षको अन्तसम्म वाकी रहेको पेश्की रकम नियम अनुसार फछर्यौट गर्नुपर्ने रु	१,२१९,४०२

गौ भौ न	पेश्की लिने नाम	म्याद नाघेको
२४६।०७८।३।२८	दिनेश वुढाथोकी	३८०८००।
२०४८।३।२८	पुष्पकला पौडेल	१४००००।
२१६।३।२६	कालीखोला भेडापालक कृषक समुह	७१४५६०।
२१७।०७८।३।२६	सिदिङवा चौरीपालक कृषक समुह	७८४८६४।
२५०।०७८।३।२९	सेमन्त भटराई	४००००००।
४९८।०७८।३।३०	तोयानाथ रिमाल	११००००००।
२१९।३।३१	रुद्र प्रसाद बेघा	५००००००।
१९०।३।२५	अम्विका आधारभुत विद्यालय	१९००००।

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय					बेरुजु रकम
				२५।०७७।१२।८	सरस्वती मा वी	७५६०००।		
				२००।३।२७	बंगलामुखि निर्माण सेवा	९२३५००।		
				२०५।३।२८	कालिखोला भैडापालक कृषक समुह	७१४५६०।		
				२०५।३।२८	सिदिङवा चौरीपालक कृषक समुह	७८४६६४।		
				२१३।३।३०	विजुलीपोल खरिद ६,७,८,९ तथा पावर हाउस व्यवस्थापन समिति	७२६७५०।		
				२५।०३।२७	तिम्वुङ पोखरी सौन्दरीयकरण उपभोक्ता समिति	११५००००।		
					संघिय सरकाबाट हस्तानतरीत	१२१६४०२।		
				जम्मा		१०४८२१००।		
			(उक्त बेरुजु कार्यालयको च न. ३२२ मिति २०७८-०९-१३ को निर्णयानुसार प्रतिक्रियाबाट संघिय सरकाबाट हस्तानतरीतको रु १२१६४०२ र विजुलीपोल खरिद ६,७,८,९ तथा पावर हाउस व्यवस्थापन समिति को रु ३००० वाहेक अन्य व्यहोरा तथा रकम सैद्धान्तिक कायम राख्ने गरी लगत बाट अ्क हटाइएको)					
५३			**अनुगमन तथा सम्परीक्षण** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा ८४ मा बेरुजू फछ्र्यौट गर्ने व्यवस्था रहेको छ ।सोही एनको दफा ८४(२)(घ) मा बेरुजू फछ्र्यौट गर्ने गराउने काम कर्तव्य प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हुने व्यवस्था छ । यो वर्षको लेखापरीक्षणको क्रममा भई सम्परीक्षण भई गत बर्षसम्मको बाँकी बेरुजू निम्नानुसार रहेको छ ।					

गत वर्षसम्मको बेरुजू	यो वर्ष संपरीक्षण गरिएको बेरुजू	गत बर्षसम्मको बाँकी बेरुजू
(A)	(B)	(C=A-B)
47641		

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय					बेरुजु रकम
					४९९६	४२६४५		

यस वर्ष फछ्र्यौट भएको वेरुजुको स्थिति निम्नानुसार रहेको छ ।

सि.नं.	आ.व.	वेरुजु दफा नं.	वेरुजुको संक्षिप्त व्यहोरा	फछ्र्यौटको आधार				सम्परीक्षण
				असुली	प्रमाण	नियमित	पेश्की	
1.	2074/75	40	प्रमाण		432000			432000
2.	2075/76		जोडजम्मा फरक		४५६४०००			४५६४०००
3.								४९९६०००

अद्यावधिक वेरुजु - यस गाँउपालिकाको २०७7।७8 सम्मको फछ्र्यौट गर्न बाँकी बेरुजूको स्थिति देहायअनुसार रहेको छ (रु हजारमा)

गत वर्षसम्मको बाँकी बेरुजू (A)	यो वर्ष संपरीक्षण गरिएको बेरुजू (B)	यो वर्ष कायम बेरुजू (C)	संपरीक्षणबाट कायम बेरुजू (D)	अध्याविधक बाँकी बेरुजू (E=A-B+C+D)
४२६४५		३५१७४	०	७७८१९

<u>लेखापरीक्षणमा संलग्न पदाधिकारीहरु</u>

क्र.सं.	नाम/पद
२	लेखापरीक्षण अधिकारी श्री शैलेन्द्र कुमार भुषाल
३	लेखापरीक्षण अधिकारी श्री डिल्ली वहादुर वली
५	लेखापरीक्षण अधिक्षक श्री विष्णु सापकोटा